

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2855/2020
18.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Маринков, адвокат из ..., против туженог Предузећа за пројектовање, инжењеринг и консалтинг „Корак М“ ДОО Београд, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Ристо Лекић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2033/19 од 15.01.2020. године, у седници већа одржаној 18.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2033/19 од 15.01.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4590/13 од 19.02.2019. године, ставом првим и другим изреке усвојен је тужбени захтев, па је обавезан тужени да тужили на име разлике између исплаћене и припадајуће наканде зараде за период од 24.04.2011. године до 22.04.2012. године, исплати појединачно наведене месечне износе у изреци са законском затезном каматом на сваки износ од доспећа до исплате. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужили на име исплаћене накнаде за празнике и неискоришћени годишњи одмор за месец мај 2012. године исплати износ од 54.340,26 динара са припадајућом законском затезном каматом. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужили уплати припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање запослених – Филијала за Града Београд за период од априла 2011. године закључно са мајем 2012. године, све према основици, стопама и вредностима на начин који утврди Фонд за пензијско и инвалидско осигурање у време уплате. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 170.850,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2033/19 од 15.01.2020. године, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 4590/13 од 19.02.2019. године у ставу првом изреке и делу става другог изреке којим је обавезан тужени да тужиљи исплати на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде зараде за период од 24.04.2011. године до 22.04.2012. године, износе наведене у изреци са законском затезном каматом на сваки месечни износ спорног периода од доспећа до коначне исплате, док је првостепена пресуда преиначена у преосталом делу става другог изреке, тако што је захтев тужиље за исплату већег износа од досуђених до тражених за исти период одбијен као неоснован, за износе наведене у изреци са припадајућом законском затезном каматом (став 1. и 2. изреке). Првостепена пресуда је укинута у ставу трећем, четвртном и петом изреке, и предмет у укинутом делу враћен истом суду на поновно суђење (став 3. изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући другостепену пресуду, у ставу другом изреке, применом члана 408. у вези члана 403. става 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија у побијаном делу дозвољена, а да није основана.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је правилно и потпуно променио одредбе процесног закона, што је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу на неодређено време код туженог почев од 01.11.2007. године. Због породилског одсуства у периоду од 24.04.2011. године до 24.08.2011. године, односно ради неге детета у периоду од 24.08.2011. године до 22.04.2012. године, тужиља је одсуствовала са рада. Решењем Секретаријата за социјалну заштиту градске управе Града Београда од 30.12.2011. године, тужиљи је признато право на накнаду зараде за време породилског одсуства, почев од 24.04.2011. године закључно са 05.08.2011. године, као и право на накнаду зараде за време одсуства са рада ради неге детета, почев од 05.08.2011. године закључно са 22.04.2012. године, у износу од 41.103,00 динара. Накнада зараде је решењем утврђена у висини просечне основне бруто зараде запосленог за 12 месеци који претходе периоду коришћења породилског одсуства (члана 11. Закона о финансијској подршци породици са децом). Тим решењем је утврђено да тужиљи припада 100% од накнаде износа зараде, да се овако утврђен износ зараде умањује за припадајуће порезе и доприносе. Наведеним решењем је утврђена обавеза послодавца да накнаду зараде за време трудноће и одсуства са рада ради неге детета, исплати подносиоцу захтева истовремено са исплатом зараде осталим запосленима. Утврђено је ће исплаћена средства бити рефундирана послодавцу по достављању доказа да је накнаду зараде исплатио.

Тужени тужиљи, у спорном периоду, није исплаћивао накнаду зараде у складу са решењем Секретаријата за социјалну заштиту градске управе Града Београда од 30.12.2011. године, па је из налаза вештака утврђена висина накнаде зараде према решењу Секретаријата, у висини основне бруто зараде за 12 претходних месеци до коришћења

породиљског одсуства (прва варијанта). Истовремено, у другој варијанти налаза вештака, обрачун и висина накнаде, утврђени су према висини просечне зараде тужиље за три месеца која су претходила одсуству тужиље са рада за време породилског одсуства и одсуства ради неге детета (члану 114. став 1. Закона о раду).

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, применом члана 154. став 1. и члана 172. Закона о облигационим односима, налазећи да је тужени одговоран за штету због тога што накнаду зараде тужиљи није исплатио према просечној тромесечној заради коју је остварила пре породилског одсуства, и што супротно својој законској обавези и решењу Секретаријата за социјалну заштиту градске управе Града Београда од 30.12.2011. године, Секретаријату није предавао појединачне месечне обрачуне породилског одсуства и накнаде за негу детета за рефундацију, као ни доказ да је извршио обрачун и плаћање доприноса обавезно социјално осигурање. Висина штете је утврђена и обрачуната према висини просечне зараде за три месеца која су претходила одсуству са рада, применом члана 114. став 1. Закона о раду.

Супротно, другостепени суд је оценио да тужиљи за време одсуства са рада за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета припада накнада зараде у висини просечне зараде запосленог за 12 месеци које претходе месецу у коме почиње породилско одсуство, сагласно чл. 10. и 11. Закона о финансијској подршци породици са децом („Службени гласник РС“, бр.16/20 ... 107/09), који је у спорном периоду био на снази. Полазећи од чињенице да је решењем Секретаријата за социјалну заштиту градске управе Града Београда од 30.12.2011. године, тужиљи признато право на накнаду зараде за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге дете, чија висина је утврђена у првој варијанти налаза вештака, сходно наведеном решењу, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев од досуђеног до износа који је досудио првостепени суд.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да тужиљи припада накнада зараде за време породилског одсуства и одсуства са рада ради неге детета, на основу члана 10. став 1. Закона о финансијској подршци породици са децом, а да тужиљи не припада накнада зараде у висини просечне зараде у три месеца која су претходила одсуству, сагласно одредби члана 114. став 1. Закона о раду, како је утврдио првостепени суд. Ово из разлога што се наведена одредба општег закона – Закона о раду, односи на исплату накнаде зараде запосленом за време одсуствовања са рада на дан празника који је нередни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, што у овој парници није случај. Стога је висина накнаде зараде тужиљи, правилно утврђена по решењу од 30.12.2011. године и прихватањем прве варијанте вештачења, применом члана 11. став 1. посебног Закона о финансијској подршци породици са децом – у висини просечне основе зараде запосленог за 12 месеци које претходе месецу у коме почиње коришћење одсуства, увећане по основу временаведеног на раду, за сваку пуну годину рада остварену у радном односу у складу са Законом. Сходно наведеном, наводи ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић